

Νέα Απόφαση ΣτΕ για την παραγραφή χαρτοσήμου – Επιπτώσεις, εφαρμογή

28 Νοεμβρίου 2023

Παναγιώτης Σ. Δαβέρος

Ανώτερος Διευθυντής, Επικεφαλής Φορολογικών & Τελωνειακών Θεμάτων
Ομίλου HelleniQ Energy Group

Άρθρο στο Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο ΣΕΒ – Ρυθμιστικό Περιβάλλον και Επιχειρήσεις – 30 Νοεμβρίου 2023.

Ο Κώδικας Τελών Χαρτοσήμου (Π.Δ. 28/7/1931) κοντεύει πλέον τα 100 χρόνια, με πλήθος εγκυκλίων, αποφάσεων και νόμων, να διαμορφώνουν δυναμικά το εκάστοτε πλαίσιο.

Χωρίς αμφιβολία, το χαρτόσημο αποτελεί διαχρονικά βασικό πεδίο τριβής και αμφισβήτησης μεταξύ φορολογουμένων και ελεγκτικών αρχών, με πλήθος καταλογισμών που επιλύονται δικαστικά.

Βασικό ζήτημα (πέραν της ρύθμισης της έννοιας της χωρικότητας, η οποία αποτελεί επίσης σημείο αμφισβήτησεων, παρά το γεγονός ότι έχει ήδη ρυθμισθεί με τη σχετική Εγκύκλιο 1027/1990), είναι ο χρόνος παραγραφής.

Για το ζήτημα έχουν ήδη εκδοθεί σημαντικές σχετικές αποφάσεις του ΣτΕ, όπως οι υπ' αριθ. 432/2020, 433/2020, 20/2021, 243/2021 και 173/2022, στο πλαίσιο αυτό δε, έρχεται να προστεθεί και η πρόσφατη απόφαση του ΣτΕ 67/2023.

Επιβεβαιώνει ότι η προθεσμία παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου προς επιβολή τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. είναι κατ' αρχάς πενταετής, περαιτέρω δε διευκρινίζει την αφετηρία της παραγραφής αναφέροντας ότι, σε περίπτωση δανείου μεταξύ ανωνύμων εταιρειών «η υποχρέωση καταβολής των τελών χαρτοσήμου καθίσταται ληξιπρόθεσμη με την παρέλευση του πρώτου δεκαπενθημέρου του μήνα που έπεται της εγγραφής της σχετικής πράξης στα λογιστικά βιβλία του υποχρέου και, συνεπώς, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά με τις αποφάσεις 432-433/2020 της επταμελούς σύνθεσης του Τμήματος, η προθεσμία παραγραφής για τον καταλογισμό των οφειλόμενων τελών εκκινεί από το τέλος του έτους εντός του οποίου επήλθε το ληξιπρόθεσμο της οφειλής [την ερμηνεία, άλλωστε, αυτή ασπάζεται ήδη και η ίδια η φορολογική διοίκηση (βλ. την υπ' αριθμ. Ε.2049/26.2.2021 ερμηνευτική εγκύκλιο του Διοικητή της ΑΑΔΕ)]».

Πρόκειται για ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη, λαμβάνοντας επιπλέον υπ' όψιν το Πρακτικό της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. 2642/2017, σύμφωνα με το οποίο: η αντιμετώπιση υποθέσεων με ακριβώς όμοια προς τα επιλυθέντα με τις αποφάσεις του ΣτΕ νομικά ζητήματα, κατά τρόπο αντίθετο προς τις αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού, δεν συνάδει με το κράτος δικαίου και συνεπάγεται άσκοπη απασχόληση των υπηρεσιακών οργάνων και των δικαστηρίων, που στερούνται και χρόνου για την ενασχόλησή τους με άλλες σοβαρές υποθέσεις, αφού είναι προφανές ότι τα

δικαστήρια θα ακολουθήσουν τη νομολογία του ΣτΕ, οπότε η έκβαση δεν θα είναι ευνοϊκή για το Δημόσιο, που θα επιβαρυνθεί και με δικαστικά έξοδα.

Η απόφαση αίρει πλέον κάθε αμφισβήτηση, ταυτόχρονα δε, αποτελεί σημαντικό πρόσθετο εργαλείο για την τεκμηρίωση της θέσης των επιχειρήσεων, διότι:

- κατ' αρχάς, επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά την πενταετή παραγραφή στα τέλη χαρτοσήμου, ακόμη περισσότερο, αποσαφηνίζει την αφετηρία της στις περιπτώσεις δανείων μεταξύ εμπορικών επιχειρήσεων, ζήτημα που δημιουργεί διαρκείς αμφισβητήσεις και εν συνεχεία καταλογισμούς,
- επιπλέον, επειδή οι εν λόγω καταλογισμοί, αφορούν κατά κανόνα ποσά σημαντικού ύψους, που συνεπάγονται δέσμευση ρευστότητας και επιβαρύνουν ταμειακά τις επιχειρήσεις επί μακρόν, συμβάλλει στον περιορισμό του κινδύνου αυτού και στην επίσπευση της επίλυσης των εκκρεμουσών υποθέσεων και επιστροφή των ήδη καταβληθέντων ποσών,
- τέλος, συνιστά σημαντικό προηγούμενο, αφενός μεν για παρόμοιες υποθέσεις, αφετέρου δε για μελλοντικούς ελέγχους ώστε να βασισθούν οι ελεγκτικές αρχές, ακόμη δε περισσότερο λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι, η εξέταση της παραγραφής προτάσσεται έναντι της εξέτασης άλλων λόγων.